

تجلی واقع گرایی در شعر معاصر

باتکیه بر اشعار

حمد مصدق و سیاوش کسرای

تینا نیکنام

سرشناسه: نیکنام، تینا، ۱۳۶۶ -

عنوان و نام پدیدآور: تجلی واقع‌گرایی در شعر معاصر با تکیه بر اشعار حمید مصدق و سیاوش کسرای/تینا نیکنام.

مشخصات نشر: تهران: رای‌گستر، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۱۰۹ص.

شابک: ۲۰۰۰۰۰ ریال: ۲-۹۹۸۹۷-۶۲۲-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: مصدق، حمید، ۱۳۱۸ - ۱۳۷۷ -- نقد و تفسیر

موضوع: کسرای، سیاوش، ۱۳۰۵ - ۱۳۷۴ -- نقد و تفسیر

موضوع: واقع‌گرایی در ادبیات

Realism in literature: موضوع

موضوع: شعر فارسی -- قرن ۱۴ -- تاریخ و نقد

موضوع: Persian poetry -- 20th century -- History and criticism

رده‌بندی رده: ۳۹۷.۰۸۱/۴۳ص / PIR۸۲۱۱

رده‌بندی دیویی: ۸۱۰/۶

شماره کتابشناسی: ۵۵۰۰۱۰

عنوان: تجلی واقع‌گرایی در شعر معاصر با تکیه بر اشعار حمید مصدق و سیاوش کسرای

نویسنده: تینا نیکنام

طراح جلد و صفحه‌آرایی: بهرام پوررجب

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قطع: ۱۰۹ صفحه وزیری

انتشارات رای‌گستر

چاپ و لیتوگرافی: عرفان

چاپ اول: ۱۳۹۷

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کلاً و جزئاً

به هر صورت (چاپ، فتوکپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی)

بدون اجازه مکتوب مولف ممنوع است.

آدرس: تهران، میدان فلسطین، خ ایتالیا، تقاطع طوس، شماره ۲۷

طبقه سوم، واحد ۳ تلفن: ۷-۸۸۹۷۰۹۳۱

۷	مقدمه
۹	فصل اول: کلیات و مفاهیم
۹	ریشه‌یابی واقع‌گرایی
۱۱	معنی و مفهوم واقع‌گرایی
۱۳	پیدایش واقع‌گرایی
۱۵	ویژگی‌های واقع‌گرایی
۱۵	دیدگاه نویسندگان واقع‌گرا در دوره واقع‌گرایی
۱۷	عوامل پیدایش واقع‌گرایی (مکتب رئالیسم) در ایران
۱۸	سخنی چند پیرامون شعر و شعره (مصدق)
۲۱	بن‌مایه ادبیات کلاسیک و معاصر
۲۳	ویژگی و مشخصات شعر معاصر
۲۵	انواع شعر نو (معاصر)
۲۶	اصول ادبیات واقع‌گرایانه
۲۷	جریان شعر نیمایی
۲۸	جریان‌های شعری پس از نیمایوشیج
۲۹	زندگینامه حمید مصدق
۲۹	آشنایی با اندیشه‌های حمید مصدق در مجموعه اشعارش
۳۲	عشق در اشعار حمید مصدق
۳۳	وجه شاخص شاعری حمید مصدق
۳۵	زندگینامه سیاوش کسرای
۳۶	آشنایی با اندیشه‌های سیاوش کسرای در مجموعه اشعارش

فصل دوم: واقع‌گرایی در اشعار حمید مصدق و سیاوش کسرایی..... ۳۹

واقع‌گرایی در اشعار حمید مصدق..... ۳۹

واقع‌گرایی در اشعار سیاوش کسرایی..... ۶۲

سخن پایانی..... ۹۹

منابع و مآخذ..... ۱۰۳

www.ketab.ir

مقدمه

واقع گرایی در ادبیات، در مفهوم عام و گسترده به معنی وفاداری به واقعیت است و در این مفهوم، تقریباً در بیش تر شیوه های نوشتن؛ عامل مهمی به حساب می آید. در قصه های کوتاه و بلند شرق و نیز در آثار کلاسیک یونان و روم باستان و همچنین نویسندگان کلاسیک جدید جلوه هایی از واقعیت دیده می شود، اما بطور خاص، واقع گرایی نام مکتبی از جمله مکتب های ادبی است که در اواسط قرن نوزدهم نخست در فرانسه به وجود آمد و از آنجا به ادبیات کشورهای دیگر راه یافت. پیروان مکتب واقع گرایی، به تصویر کشیدن «حالت واقعی» زندگی، بویژه زندگی مردم طبقه متوسط و پایین اجتماع، اعتقاد داشتند. مقدمات ظهور این مکتب با اصول رمانتیسم و به وجود آمدن نوعی رمانتیسم اجتماعی در فرانسه، فراهم آمد. نویسندگان رمانتیسم اجتماعی کسانی بودند که واقعیت های زندگی را بهتر و ملموس تر از نویسندگان رمانتیک احساسات پرور می کردند و از فردگرایی افراطی آن ها به دور بودند و به جامعه و مسائل آن علاقه نشان می دادند. بدین بر اثر غلبه علمی بر محیط فرهنگی قرن نوزدهم و آگاهی علمی و فنی که در آن دوره به وجود آمد، از جمله انتشار آثار علمی داروین که علم بشر را مبتنی بر تجارب حسی و تلاش او برای کشف روابط و مناسبات طبیعی با یکدیگر می دانست؛ در پچه های تازه ای بر واقعیت وجود انسان باز شد و نویسندگان شناخت دقیق تر و عاقلانه تری نسبت به انسان و محیط او پیدا کردند، نتیجه این شناخت و آگاهی سبب به وجود آمدن مکتب واقع گرایی در ادبیات شد. نخستین بار آثار با ارزش مکتب واقع گرایی را بالزاک نویسنده فرانسوی به وجود آورد. به گونه کمدی انسانی او که شامل رمان های متعدد درباره زندگی طبقه متوسط آن روز فرانسه بود، اصل این مکتب را تثبیت کرد. بطور کلی، اصول واقع گرایی عبارتست از تحلیل اجتماعی، مطالعه و تجسم زندگی انسان در جامعه، مطالعه و تجسم روابط اجتماعی، روابط میان فرد و جامعه. با توجه به گشوده شدن بابی تازه در روابط بین ملل و فرهنگ ها، بی شک این فرهنگ در آثار معاصر ادب پارسی نیز تاثیر داشته و دارد، هر چند این تاثیر اصول خاص خود را دارد و شاید از مبانی مشخصی پیروی نکرده باشد. اما رئالیسم در ادبیات فارسی نیز بازتاب های بسیار داشته است خاصه در حوزه شعر نو یا معاصر. از جمله این تاثیرات در شعر شاعرانی چون، حمید مصدق و سیاوش کسرایبی قابل تأمل و بررسی است که در این کتاب به بررسی

این موضوع می‌پردازیم. این تحقیق بر آن است تا با بررسی در شعر دو شاعر معاصر (حمید مصدق و سیاوش کسرای) بازتاب‌های واقع‌گرایی را در اشعار ایشان بررسی کرده و تفاوت‌ها و شباهت‌های این بازتاب را در اشعارشان مشخص و روشن نماید آیا واقع‌گرایی با تخیل رابطه‌ای دارد؟ آیا واقعیت بطور محض در اشعار این شاعران دیده می‌شود یا گریزی نیز به رویا و رویاپردازی زده شده است؟ هدف این تحقیق بیان و روشن کردن واقعیت و واقعیت‌گرایی در شعر نو و بررسی اشعار شاعران مذکور از لحاظ اینکه واقعیت در اشعار آنها به چه صورت‌هایی نمایان می‌شود. هر یک از این شاعران چه دیدگاهی را نسبت به واقعیت و واقعیت‌گرایی در اشعارشان نشان داده‌اند.

و من الله التوفیق

تینانیکنام - پاییز ۱۳۹۷